

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9P/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722204280
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5722204280.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Petrom Majcherom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: B. L., N. XX.XX.XXXX P. V. L., N. XX.XX.XXXX, obe bytom ako matka, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov - matky: V. R. L., N. XX.XX.XXXX, C. A. R. R. XXX, C.Č.. A. W. XX, V., zastúpená AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., so sídlom Škultétyho 472/10, 036 01 Martin, IČO: XX XXX XXX a otca: V. T. Č., N. XX.XX.XXXX, C. A. B. XXXX/X, K. - N. Q., C.Č.. A. W. XX, K., zastúpený JUDr. Monikou Meňhertovou, advokátkou so sídlom Floriánska 16, 040 01 Košice, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Konanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, podanom na tunajší súd dňa 10.05.2023 z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 10.05.2023 v rámci vyjadrenia otca v konaní o zvýšenie výživného navrhol, aby boli maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti a matka, aby bola zaviazaná platením výživného vo výške 100 eur mesačne.

Svoj návrh odôvodnil tým, že čo sa týka jeho osobnej starostlivosti o dcéry, chce uviesť, že za obdobie minimálne posledného roka s oboma dcérami v intenzívnom kontakte, pravidelne si niekoľko krát týždenne volajú, a každý druhý víkend od piatka do nedele trávia čas s ním, kedy si ich v piatok vyzdvihne po vyučovaní v Martine, berie ich do Košíc, a v nedeľu podvečer ich vracia naspäť matke do Martina. S oboma maloletými dcérami má vynikajúci, nadštandardný vzťah, radi s ním trávia čas, o čom svedčí aj to, že v roku 2022 u neho strávili celé vianočné sviatky vrátane Štedrého dňa aj Silvestra. Počas doby, kedy sú dievčatá u neho sa im snaží venovať na 100% , vymýšľajú si rôzne spoločné aktivity, chodia korčuľovať, bicyklovať, plávať. Je však pravdou, že veľakrát počas ich spoločných víkendov sú také unavené z povinností počas celého týždňa, že chcú tráviť čas voľnejšie, bez fyzickej záťaže. Počas návštev u neho im - podľa jeho finančných schopností - zakupuje i oblečenie, obuv a podobne, pokiaľ je to potrebné. Opakovane sa mu totiž stáva, že dcéry prídu ku nemu v starom oblečení, resp. nemajú vhodnú obuv. V rámci tohto súdneho konania považuje za nevyhnutné sa vyjadriť i k osobnej starostlivosti matky o ich dcéry. Vzhľadom na to, že s dcérami má vytvorený naozaj pekný vzťah a veľa spolu komunikujú na všetky témy, tieto sa mu bohužiaľ veľmi často sťažujú na to, ako sa ku nim správa matka. Podľa vyjadrení detí matka po nich často kričí, má záchvaty zlosti a kriku, a ako mu viackrát povedali, nikdy nevedia, čo ich bude doma čakať, keď prídu zo školy alebo z krúžkov. Takisto považuje za problém i to, že matka trávi veľa času v práci, ale aj cez víkendy, kedy sa zúčastňuje rôznych športových súťaží, prípadne ako dopingový komisár, a deti ostávajú cez víkendy veľakrát samé a bez poriadneho jedla. Podľa jeho komunikácie s dcérami sú tieto často hladné, a to aj večer keď prídu domov z krúžkov, aj

cez vikendy. Matka im bežne povie, aby si - po skutočne náročných športových výkonoch počas celého týždňa- namastili rožok s maslom, prípadne si uvarili cestoviny s kečupom, cez vikendy im často objedná na obed len pizzu. Obe dcéry však potrebujú pri svojich fyzických aktivitách kvalitnú a pestrú stravu, ktorú im reálne matka zabezpečuje. On dal obom dcéram platobné karty, od účtu v Slovenskej sporiteľni len na to, aby si kúpili jedlo, keď budú hladné, kde im vložil určitú finančnú hotovosť. Má za to, že matka má celkovo problém so starostlivosťou o domácnosť, perie cca 1x mesačne a dievčatá často nemajú dosť čistého oblečenia. Rovnako považuje za potrebné uviesť, že i keď s matkou nežujú v spoločnej domácnosti už od roku 201, a dcéry žijú teda 8 rokov v Martine, obe majú stále pediatra v Košiciach, kde v prípade potreby chodí s nimi aj on a absolútne netuší, ako matka v Martine rieši pravidelnú zdravotnú starostlivosť o dcéry. Podľa informácií, ktoré má od detí s nimi matka v prípade choroby navštívi len pohotovosť, ale nemajú tam stále svojho lekára. To sa týka i odborných lekárov - špecialistov, kedy minimálne očného lekára majú dievčatá tiež v Košiciach. Obe dcéry sa opakovane vyjadrili, že by mali záujem prísť bývať ku nemu do Košíc. Má za to, že obe dcéry sú už dosť veľké a zrelé na to, aby mali svoj vlastný názor ohľadom rodiča, ktorý má zabezpečovať osobnú starostlivosť o nich, a že tento názor a vôľu by mal súd akceptovať. Otec má v Košiciach pre deti vytvorené vhodné zázemie v rodinnom dome, kde má v prenájme podlahovú plochu o výmere 80 m², teda je tam spálňa, obývačka s kuchyňou a rovnako má k dispozícii aj záhradu.

2. Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila.

3. Súd o návrhu matky na zvýšenie výživného rozhodol čiastočným rozsudkom č.k. 9P/53/2023-139 zo dňa 05.06.2023, právoplatným a vykonateľným dňa 23.06.2023, ktorým schválil rodičovskú dohodu o zvýšení výživného.

4. Na pojednávaní konanom dňa 17.07.2023 boli prítomní všetci účastníci konania, teda rodičia, zástupcovia rodičov, kolízny opatrovník aj obe maloleté deti.

5. Súd v konaní o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vykonal dokazovanie:

- výsluchom rodičov, zástupcov rodičov, kolízneho opatrovníka a zisťovaním názoru maloletých detí,
- správou ÚPSVaR Martin zo dňa 05.06.2023,

a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/17/2015-214 zo dňa 13.08.2015, právoplatný dňa 24.09.2015 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platením výživného a styk nebol upravený.

7. Súd zisťoval názor maloletých detí, ktoré uviedli:

Maloletá V. na otázky týkajúce sa jej dôvodu, keďže na otázku, či by chcela ísť do starostlivosti otca odpovedala súhlasne, že áno. Na zisťovanie teda príčin a dôvodov, prečo k takejto starostlivosti zo strany otca ona je teda pozitívne naklonená odpovedala v zmysle, že mama nevarí, mama málo varieva, pričom otec varí. Mala nejaké problémy, keď si nemá čo obliecť, všade sú opraté, alebo neopraté, neožehnené kopy oblečenia. Dokonca spomenula aj incident, ktorý sa stal ohľadom mobilného telefónu, že volala mame, že nemala si čo obliecť, pričom jej mama odvetila, že ju nemá teraz týmto spôsobom otravovať, nakoniec to skončilo odobratím mobilného telefónu, do čoho sa následne teda zakomponoval aj otec, ktorý volal maloletej B., nech vráti mobilný telefón V., pretože zavolá políciu, k čomu reálne teda aj došlo. Ako ďalšie dôvody uvádzala, že mama kričí na ňu každý druhý deň. Pokiaľ bolo zisťované, aké sú dôvody, povedala, že skoro vždy to je hlavne kvôli tréningom, kvôli tréningom, kedy chodila na gymnastiku, chodí teraz na hádzanú, že častokrát sa jej nechcelo ísť na ten tréning, nechcela na ne chodiť, pričom mama trvala na tom, aby na tieto tréningy chodila, tak väčšinou, alebo skoro vždy to teda bolo z týchto dôvodov. Navštevuje aj ZUŠ-ku, teda výtvarnú.

Pokiaľ sa týka výpovede a zisťovania názoru maloletej B., jej postoj k zmene osobnej starostlivosti je úplne opačný. Vôbec nezvažuje nad tým, že by súhlasila, aby starostlivosť zabezpečoval otec. Tá je u mamy rada a pokiaľ sa týka niektorých vecí, vyložene uviedla - mne to takto vyhovuje, chodiť na tréningy. To obdobie, ktoré zažívala ako V., tiež to bolo zhruba pred dvoma rokmi, že nechcela chodiť na tréningy. Dokonca bolo aj isté obdobie, že naozaj aj k otcovi chcela ísť, to už pominulo, akoby istým spôsobom

možno z toho trochu vyrástla. Teraz jej takýto systém vyhovuje, príde zo školy, ide na tréning, prípadne ide na výtvarnú a robí teda atletiku. Uviedla tak spontánne, že má predsavzatie, že sa chce naučiť variť postupne, zrejme asi aj z toho dôvodu, že by možno mohla trochu mame pomôcť. Zamrzelo ju určité veci týkajúce sa samotného otca, že bola aj na sústreďení v Tatrách, pričom sa rozprávali o možnosti, žeby prišla k otcovi. Otec odmietol pre maloletú prísť autom, pričom matka nesúhlasila s tým, aby tri hodiny cestovala z Tatier do Košíc, pretože mala o ňu strach. Pokiaľ sa týka samotného incidentu s tým mobilom, bola v kontakte s otcom, otec jej určité veci pravdepodobne vyčítal, pretože (maloletej vyškli slzy), že nevie vlastne, má pocit, že nezaslúžene si to nejakým spôsobom zlízla ona, pričom tento incident naozaj skončil tým, že bola privolaná polícia. Maloletá B. pokračovala v tom, že pokiaľ sa týka vzťahu so svojou sestrou, tak ho majú dobrý. Pokiaľ sa týka, mrzí ju len to, že otec ju kontaktuje podstatne menej ako V., V. má pocit, že otec kontaktuje trikrát viac ako ju. Nevie, čím to je, niekedy ona sama musí zdvihnúť telefón a keď ide z tréningu, vytočiť otca, aby teda zistila ako sa má, prípadne, čo robil. Pokiaľ bola tá situácia, zopakovala, že v minulosti naozaj bola situácia, kedy s matkou bola viac v konflikte najmä teda tým, že sa jej nechcelo chodiť na tréningy, táto situácia pominula, aktuálne jej to vyhovuje tak ako to je a vôbec nezvažuje nad tým, aby bola zmenená osobná starostlivosť o maloleté dieťa.

8. Otec uviedol, že uvedené skutočnosti, ktoré tu boli prednesené, nie sú pravdivé. Medzi B., medzi V. nikdy nerobil rozdiel, má ešte tretie dieťa, ani medzi nimi nerobí rozdiel. B. telefonoval takisto pravidelne ako V., kopukrát B. nechcela s ním hovoriť, lebo nestíhala, nemala čas, nechcela pred mamou s ním rozprávať po telefóne, takže všetky tie, nehovorí všetky, veľmi veľa vecí, ktoré tu boli nadškrtnuté, nie sú pravdivé a myslí si, že B. zmenia podozrivo názor po rokoch pred mesiacom, takže to je všetko. On by odporúčal znalecké dokazovanie.

Zástupkyňa otca uviedla, že po oboznámení sa s obsahom výpovedí maloletých detí, ako aj po oboznámení sa s predbežným právnym názorom súdu v tejto veci, čo sa týka zmeny starostlivosti o maloleté deti B. P. V. majú zato, že naďalej trvajú na podanom návrhu na zmenu spôsobu starostlivosti o maloleté deti a naďalej trvajú na tom, aby tieto deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, nakoľko je to v ich najlepšom záujme. Rovnako navrhujú vo veci vykonať znalecké dokazovanie - obe deti navrhujú zveriť do starostlivosti otca s tým, že navrhujú vykonať znalecké dokazovanie za účelom posúdenia, ktoré teda výchovné prostredie je vhodnejšie pre maloleté deti, či u matky, či u otca.

9. Zástupkyňa matky uviedla, že v podstate vzhľadom k tomu, že toto je súd, kde ona má pôsobnosť kancelárie a veľa vecí tunak pojednávajú, dovoľí si tvrdiť, že pozná názor súdu, kde sa veľmi citlivo zaoberá otázkou toho, aby u súrodencov bolo v prvom rade budované to súrodenecké puto, ktoré je veľmi dôležité bez ohľadu na to, aký je tam vekový rozdiel a to, že každý má úplne iné záujmy, ale myslí si, že toto je veľmi dôležité. To, že samozrejme hovorí, deti majú vo veku každé trošičku inak, ale tá V. možno vníma taký menší odpor u otca. Je pochopiteľné, je dobré, že práve aj tá B. poukázala na to, že prechádzala si sama takýmto obdobím. Otec zrejme v istej fáze, keď si hľadal partnerku a matku svojich detí, tento temperament u matky detí vyhovoval. Povedzme si jednu vec, áno, je to žena, ktorá nesedí doma. Keď nemala dostatok finančných prostriedkov, pretože súd tunak čiastočne rozhodoval, vieme, aká bola situácia, je to žena, ktorá si nájde tri zamestnania a nemyslí si, že žijú v dobe, kde budú bazírovať na tom, či skutočne všetko je tip top, tie deti nehľadujú. To, že sa niekedy stane, že proste tá žena je vyčerpaná, nemá niektoré veci nachystané, nemyslí si, žeby sa dostali do takej fázy, žeby sa dalo hovoriť o ohrození zdravia, života týchto detí. To, že sa proste niektoré veci takéto stávajú, stávajú sa myslí si, že v iných rodinách, je to úplne bežné. Je kladený vysoký dôraz na to, aby deťom zabezpečovali programy, behali, okrem toho je tu náročnosť všetkých týchto vecí, čo sa týka zamestnania. Myslí si, že tá matka to zvláda a staršia B. aj keď možno mala niekedy v minulosti takéto pocity, tak dnes aj s odstupom času, nechce povedať aj toho mentálneho dozrievania, toho už jej nastavenia vníma tú rola matky veľmi pozitívne, keď si uvedomuje, že toto všetko tu je a tá matka musí zvládať okrem zamestnania vlastne aj celý chod domácnosti. Je veľmi pozitívne, čo sa tunak ani nedostali k tomu, ale jej klientka jej hovorila na chodbe, ona sama jej povie, že možno k niektorým tým veciam nemá taký vzťah, čo sa týka varenia, ale práve má veľmi dobrý vzťah B. ešte s jej mamou a u babky si pýta recepty na buchty na pare a podobné veci. Je to veľmi dôležité pre tie dievčatá. Vám sa to zdá možno ako pán otec smiešne, ale ona zase povie, že je to dôležitý moment. Matka je temperamentná, Vy ste si ju vybrali, je dôsledná, chce, aby z tých dievčat niečo bolo. Keby vždy bazírovali len na veciach toho, čo sú práva dieťaťa, tak ja povie, pomaly im deti povedia, že nechcú chodiť do školy. Samozrejme v istých časových momentoch ako rodičia lámu tú hranicu toho, že proste niektoré krúžky musia dobehnúť, dotlačiť, ale to, čo povedal pán sudca, nie je tunak taká markantná zmena nejaká pomerov, kde by bol závažný dôvod podľa jej názoru na roztrhnutie súrodeneckého putá na to, aby vlastne to dieťa malo pocit, že nedostáva sa jej u matky

niektorých vecí a nedá jej, aj keď hovorí, že nie je to predmetom tohto konania, ale vie to z rozprávania mamy, lebo takto, ako to bolo povedané aj na súde, tá dcéra staršia, tá B. to vníma citlivo a povie, že napríklad bol koniec školského roka, že ste ju nezobrali na zmrzlinu, že sa jej neopýtate na vysvedčenie. Ak to tá dcéra takýmto spôsobom vníma, je zaujímavé, že toto prezentovala aj mame a mama neprišla s tým, aby Vám to za každú cenu vyčítala, ako jej vyčítate niektoré veci a snaží sa to nejakým spôsobom riešiť, ale niečo je zlomené vo vzťahu medzi Vami a tou staršou dcérou B., keď pred cudzími dvoma mužmi, lebo si myslí, že pre takéto dievča je to, tá žena môže byť skôr takou dôverníčkou, ale keď toto dokáže povedať dvom cudzím mužom, ktorých vidí prvýkrát a tento moment vypichne, tak asi sa tam niečo deje, ale ona to nehovorí vo vzťahu preto, žeby to bolo zlé, len stále hovorí, že skúste nad tým popracovať a to je to dôležité, aby ten vzťah bol by povedala zlepšený vo vzťahu aj k tej staršej dcére. Ak život prinesie nejaké iné okolnosti, tak samozrejme hovorí, že toto nie je konečné, definitívne a nikdy nemenné rozhodnutie, ale momentálne hovorí, že ona zastáva názor, že deti sa nesmú trhať a sú tu socializované aj možno s niektorými vlastnosťami, ktoré sa Vám vo vzťahu k matke nemusia páčiť.

10. Kolízny opatrovník uviedol, že v zásade nemá čo uviesť ako to, čo uviedol v správe, ktorá bola doručená zo dňa 05.06.2023 a rovnako sa pridrižiava aj záverov a doporúčaní zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

11. Zo správy ÚPSVaR Martin zo dňa 05.06.2023 vyplýva, že mal. B. prišla na pohovor dňa 10.5.2023 v sprievode matky a pohovor bol vykonaný bez jej prítomnosti. Maloletá uviedla, že súhlasí s pohovorom a vyjadrila sa, že zmenu starostlivosti nechce a všetko by malo zostať tak ako doteraz. Chce byť v starostlivosti matky a s otcom sa stretávať, napr. každý druhý víkend, cez sviatky a prázdniny. Zdôraznila, že otec býva v Košiciach a ona s matkou a so sestrou v Martine. S otcom má dobrý vzťah a keby bola vo svojom voľnom čase rovnako s oboma rodičmi, bolo by to pre všetkých spravodlivé. Okrem školy sa venuje športu a to gymnastike, atletike a hádzanej, s čím sú spojené tréningy a súťažné podujatia, ktoré bývajú aj cez víkendy. Tieto aktivity má rada, šport ju naplňuje a nechcela by byť v tomto smere obmedzovaná. Chcela by zo strany rodičov pochopenie a ústretovosť a aby obe strany akceptovali jej záujmy. B. uviedla, že s mamou má lepší vzťah ako s otcom. Zdá sa jej, že otec má bližšie ku sestre V.. So sestrou má dobrý súrodenecký vzťah, vedia sa porozprávať, niekedy sa ale aj pohádajú.

Pohovor s maloletou B. bol spontánny, táto pohotovo reagovala a bez premýšľania odpovedala na otázky a vyjadrovala sa k veciam, z čoho nebol dojem ovplyvnenia zo strany matky. Chápala zmysel konania a bola s ním oboznámená. Bolo na nej vidno, že situáciu vníma, a nie je šťastná z toho, ako rodičia komunikujú. Matku berie za prísnejšiu a otca liberálneho. V Martine sa jej páči, má tu priateľov, hlavne na strane spolužiakov a športovcov. Mal. V. prišla na pohovor dňa 22.5.2023 v prítomnosti matky a pohovor bol vykonaný bez prítomnosti rodiča. Mal. V. uviedla, že by chcela byť v starostlivosti otca avšak objektívny dôvod nevedela interpretovať. S mamou by sa chcela stretávať každý druhý víkend a počas sviatkov a prázdnin by chcela byť rovnako s oboma rodičmi. So sestrou vychádza dobre, sestra má väčšie slovo a poslúchajú mamu. Keď niečo prikáže otec aj toto splnia obidve. So sestrou sa rada rozpráva o škole aj o chlapcoch a bolo by jej smutno, keby sa rozdelili, ale by si mohli telefonovať a keď bude s matkou, tak bude aj so sestrou. Mamu má rada, ale niekedy kričí, otca má rada, ten tak nekričí. Mama je prísnejšia a otec jej toho dovolí viacej. Maloletá V. športuje atletiku a hádzanú, ale atletiku nemá rada tak ako hádzanú. Uvedomuje si, že hádzaná je kolektívny šport a že by spoluhráčkam aj jej bolo smutno. V Košiciach by mala novú školu a chýbali by jej spolužiaci a učiteľky z Martina. Ak by súd nerozhodol podľa toho, ako to chce, nebola by smutná.

Pohovor s maloletou V. bol priateľský, ale jej názor neznel až tak presvedčivo, ako jej sestry. Uvedomovala si možné zmeny a to, že by odišla od sestry, priateľov a známych, ale hľadala riešenie ako by sa dali tieto väzby udržať a to, že by nebol problém si na nových ľuďoch zvyknúť. Športu by sa mohla venovať aj u otca, ale iba hádzaná. Isté pochybnosti sa jej nedarilo zatajiť. Priznala, že otca dokáže ovplyvňovať a väčšinou jej povolí to, čo chce ona.

V uvedenej veci je potrebné zdôrazniť, že obe maloleté deti, ktoré sú zverené do osobnej starostlivosti matky sú vychovávané v prínosnom a stabilnom prostredí, nakoľko matka dcéry motivuje k lepším výsledkom v škole a športe, podporuje ich a určuje pravidlá spoluzitia v domácnosti, čo je nepochybne v prospech ich zdravého psychického a fyzického vývinu a dobrý základ do ďalšieho života. Matka má stabilné zamestnanie a ekonomickú situáciu rodiny dopĺňa ďalšími pracovnými činnosťami. Naopak otec akceptuje požiadavky maloletých detí, vo výchove je liberálnejší a jeho ekonomická situácia je nestabilná. Matke možno vytknúť len to, že hlavne na strane dcéry V., ktorej charakter a povaha nie je až tak športovo zameraná ju vedie k tomu, k čomu maloletá nemá až taký vzťah. Mal. V. sa prejavila zdatnejšia v technických smeroch a preto má bližšie k otcovi, ako ku matke. Šport by chcela viacej

robiť rekreačne. Apelovať treba aj na väčšiu dôležitosť role matky vo výchove dospievajúcich dcér nielen zo psychického hľadiska, ale najmä z toho fyzického a súrodenecké väzby oboch sestier, ktorých pretrhnutie a prípadné nahradenie IT technológiami nie je prospešné. Na základe vykonaných pohovorov s maloletými deťmi a prešetrenia pomerov u oboch rodičov maloletých detí v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného - vid' správa zo dňa 3.4.2023, úrad vo veci návrhu otca na zmenu zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, neodporúča z vyššie uvedených dôvodov vyhovieť, nakoľko toto by nebolo v najlepšom záujme maloletých detí.

12. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZR“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

15. Podľa § 38 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

16. Súd na základe vykonaného dokazovania návrh otca na zmenu zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti, kedy žiadal zveriť maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti zamietol. V konaní sa kládol veľký dôraz na dodržanie participačných práv detí a vychádzajúc aj s ich názoru nebol súd toho názoru, že zmena osobnej starostlivosti bude v najlepšom záujme oboch detí. Staršie dieťa sa jednoznačne vyjadrilo, že chce zostať v starostlivosti matky, kedy jej táto starostlivosť vyhovuje a nemá voči nej žiadne výhrady. Nechcela by na úprave nič meniť. V minulosti mala s matkou taktiež trochu komplikovanejší vzťah, čo sa však časom úplne vyriešilo. U mladšej dcéry pretrvával názor, že chce ísť do starostlivosti otca. Súd citlivo zisťoval aké dôvody vedú maloletú k názoru na zmenu starostlivosti po 8 rokoch, kedy je v starostlivosti matky. Maloletá V. uviedla, že je na ňu matka prísna, kričí na ňu, avšak v podstate len vo veciach, ktoré súvisia s návštevami krúžkov, kedy maloletá nechce navštevovať krúžok gymnastiky. Sťažovala sa, že nebýva navarené, prípadne opraté a ožehnené veci. Stal sa dokonca ohľadom tohto aj konflikt, ktorý viedol až k odobratiu telefónu maloletej, pričom následne do tohto vstúpil aj otec a skončilo to privolaním policajnej hliadky. Maloletá neuviedla žiadne iné vážne dôvody, pre ktoré by nechcela byť v starostlivosti matky. Pokiaľ otec uvádza, že sa matka k maloletej zle správa, takúto skutočnosť maloletá pri zisťovaní názoru pred kolíznym opatrovníkom ani pred súdom neuviedla.

Súd dospel k záveru, že výchova matky a otca je odlišná, matka je prísnejšia, žiada od detí dodržiavanie pravidiel a nastaveného režimu. Staršej dcére takýto režim u matky už vyhovuje u mladšej je ešte stále predstava a miernejšom režime, nie takom prísnom. Samotná skutočnosť, že matka je prísnejšia ako otec nemôže samo o sebe znamenať zmenu výchovného prostredia a dieťa nemôže mať takú moc, aby si samo rozhodovalo, keď sa mu niečo znepáči o osobnej starostlivosti. Súd rešpektuje názor maloletého dieťaťa avšak na výchovnom prostredí matky nevidí nič zlé, režim a pravidlá sú pre maloleté dieťa dôležité. Rovnako veľmi dôležité pre súd je aj súrodenecký vzťah oboch maloletých detí, pričom rozhodne by nebolo v záujme ani jedného z detí, aby vyrastali oddelene a realizovalo sa stretávanie len počas prípadného upraveného styku.

17. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.